

Komuniké zo stretnutia zástupcov poľnohospodárskych komôr krajín Vyšehradskej skupiny Plus (V4+)

V dňoch 12. - 13. februára 2026 sa vo Varšave v Poľsku konalo stretnutie zástupcov poľnohospodárskych komôr krajín Vyšehradskej skupiny (V4). Na stretnutí sa zišli zástupcovia Národnej rady poľnohospodárskych komôr (Poľsko), Agrárnej komory Českej republiky, Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory a Maďarskej poľnohospodárskej komory za účasti Litovskej poľnohospodárskej komory a Lotyšskej rady pre spoluprácu poľnohospodárskych organizácií.

Cieľom stretnutia bolo diskutovať o kľúčových výzvach, ktorým čelí poľnohospodárstvo v regióne, a definovať spoločné priority v súvislosti so súčasnými a budúcimi politikami Európskej únie, ktoré ovplyvňujú poľnohospodársky sektor. Stretnutia sa zúčastnil námestník ministra poľnohospodárstva a rozvoja vidieka Poľska Adam Nowak, ktorý zdôraznil dôležitosť dialógu medzi národnými vládami a poľnohospodárskou komunitou.

Počas stretnutia sa diskutovalo o nasledujúcich témach:

1. Situácia na trhu a výzvy súvisiace s počasím a klímou v krajinách V4+.
2. Spoločná poľnohospodárska politika po roku 2027.
3. Obchodné vzťahy EÚ s tretími krajinami.
4. Spolupráca poľnohospodárskych organizácií V4+ na európskej úrovni.

Situácia na trhu a výzvy súvisiace s počasím a klímou v krajinách V4+

Vyzývame Európsku komisiu, aby naliehavo zvažila využitie Poľnohospodárskeho rezervného fondu na podporu tých členských štátov Európskej únie, ktoré sú najviac postihnuté súčasným vývojom cien mlieka. Nedávny prudký pokles nákupných cien surového mlieka predstavuje vážnu hrozbu pre životaschopnosť mliečnych aj zmiešaných fariem, ktoré sú už oslabené veľmi nízkymi cenami obilnín a olejnin. Rastúce výrobné náklady, inflácia, kolísanie cien energie a nerovnováha na trhu spôsobili značné problémy s likviditou, čím je ohrozená kontinuita mnohých fariem. Nie je to len ekonomický problém, ale aj sociálny problém s potenciálnymi dlhodobými dôsledkami na zamestnanosť vo vidieckych oblastiach a regionálny rozvoj. Vzhľadom na tieto okolnosti sa domnievame, že ciele, spravodlivé, primerané a včasné pridelenie prostriedkov z rezervného fondu najviac postihnutým členským štátom by pomohlo stabilizovať sektor mliekarstva, zabrániť zatváraniam fariem a zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž na jednotnom trhu. S úctou naliehavo vyzývame Európsku komisiu, aby posúdila súčasnú situáciu a prijala vhodné opatrenia na poskytnutie okamžitej podpory sektoru mliekarstva.

Účastníci stretnutia vyjadrili vážne obavy v súvislosti s pretrvávajúcou nestabilitou trhu, ktorá na začiatku roka 2026 negatívne ovplyvňuje ziskovosť poľnohospodárskych podnikov v regióne V4+. Príjmy poľnohospodárov zostávajú pod silným tlakom v dôsledku nízkych nákupných cien obilnín, repky olejnej, ošípaných a mlieka, ktoré sú výsledkom nadmernej ponuky z trhov tretích krajín a rastúceho globálneho konkurenčného tlaku. Táto situácia poukazuje na potrebu aktivovať intervenčné nákupné mechanizmy, sprevádzané aktualizáciou intervenčných cien uvedených produktov a podporou uvoľnenia vnútorného trhu a vývozu komodít mimo trh EÚ.

Krajiny Vyšehradskej skupiny spolu s Litvou a Lotyšskom poukázali na nebezpečný jav „cenových nožníc“, ktorý v kombinácii s vysokými nákladmi na obsluhu dlhu a novými administratívnymi požiadavkami vedie k zhoršeniu hospodárskych vyhliadok a poklesu investičnej dôvery v

poľnohospodárskom sektore. Preto je potrebné, aby inštitúcie EÚ prijali opatrenia zamerané na obmedzenie rastu výrobných nákladov a fiškálnej záťaže v poľnohospodárstve.

Pri diskusii o výzvach súvisiacich s klímou účastníci stretnutia zdôraznili, že v poslednom desaťročí sa región potýka s čoraz nestabilnejšími meteorologickými podmienkami, ktoré predstavujú systémovú hrozbu pre stabilitu poľnohospodárstva. Čoraz častejšie cykly zmrazovania a rozmrazovania, nestabilita snehovej pokrývky, pravidelné suchá a extrémne zrážky vytvárajú nové rizikové prostredie, v ktorom sú tradičné modely poľnohospodárstva čoraz zraniteľnejšie. Pozornosť bola venovaná aj neustále klesajúcej hladine podzemnej vody a znižujúcim sa zásobám pôdnej vlhkosti, ktoré naznačujú dlhodobé štrukturálne riziko, ktoré môže viesť k opakovaným ťažkým poľnohospodárskym rokom v celom regióne.

Poľnohospodárske komory krajín V4+ spoločne vyzývajú na vytvorenie európskeho fondu pre ťažko poistiteľné poľnohospodárske riziká, ktorý by reagoval najmä na rastúci vplyv zmeny klímy, extrémne poveternostné javy, nové choroby zvierat a rastlín a otrasy na trhu. Tento nástroj by nemal byť financovaný z rozpočtu spoločnej poľnohospodárskej politiky ani prostredníctvom NRPP (národného regionálneho partnerského fondu). Mal by sa vytvoriť jedinečný európsky finančný mechanizmus, aby sa zabránilo ďalšiemu oslabovaniu priamych platieb a programov rozvoja vidieka. Takýto stabilizačný fond by posilnil odolnosť európskeho poľnohospodárstva, prispel k potravinovej bezpečnosti a pomohol poľnohospodárom riadiť riziká, ktoré už nemožno účinne pokryť štandardnými poisťovacími nástrojmi.

Spoločná poľnohospodárska politika po roku 2027

Vzhľadom na nedostatočné a znepokojujúce návrhy predložené Európskou komisiou, poľnohospodárske komory krajín Vyšehradskej skupiny spolu, s Litvou a Lotyšskom, naliehavo vyzývajú na zachovanie jedinečného poľnohospodárskeho charakteru spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), jej finančnej sily a plné vykonávanie cieľov stanovených v článku 39 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. SPP sa nesmie stať nástrojom klimatickej a sociálnej politiky na úkor produkcie potravín. Účastníci preto predložili nasledujúce požiadavky:

1. Rozpočet zodpovedajúci výzvam - 500 miliárd EUR

Navrhovaná alokácia 294 miliárd EUR na obdobie 2028 - 2034 predstavuje v reálnych hodnotách výrazné zníženie rozpočtu, ktoré ohrozuje potravinovú bezpečnosť Európy. V priebehu posledného programového obdobia bola kumulatívna inflácia v mnohých členských štátoch historicky vysoká a v niektorých európskych krajinách presiahla 25 %, pričom rozpočet spoločnej poľnohospodárskej politiky nebol zodpovedajúcim spôsobom zvýšený, čo viedlo k podstatnému poklesu reálnej hodnoty a kúpnej sily poľnohospodárskej podpory. Vzhľadom na infláciu, náklady na transformáciu a rastúce trhové riziká účastníci požadujú rozpočet SPP vo výške najmenej 500 miliárd EUR. Iba takáto úroveň financovania umožní realizáciu nových úloh bez zníženia životnej úrovne poľnohospodárskych rodín.

2. Nesúhlas s renacionalizáciou SPP a jej „oslabením“

Účastníci odmietajú plány na integráciu SPP do všeobecných štrukturálnych fondov alebo národných plánov partnerstva. SPP musí zostať nezávislou, silnou a skutočne spoločnou politikou EÚ, založenou na jasných a jednotných pravidlách, ktoré zabezpečujú rovnaké podmienky na vnútornom trhu. Riešenia navrhované Európskou komisiou môžu viesť k rozdielnej úrovni podpory poľnohospodárskeho sektora v jednotlivých členských štátoch EÚ, financovanej z národných rozpočtov a iných európskych fondov, čo by narušilo hospodársku súťaž na vnútornom trhu.

3. Zachovanie druhého piliera (EAFRD)

Návrh Európskej komisie vyčleniť 10 % národných partnerských plánov na vidiecke oblasti (45 miliárd EUR) nemôže nahradiť efektívne zrušený druhý pilier (96 miliárd EUR). Účastníci vyzývajú na zachovanie samostatnej kapitoly „Rozvoj vidieka“ v nariadení o SPP, ktorá zabezpečí špecifické financovanie investícií, modernizácie, vodného hospodárstva, podpory oblastí s prírodnými obmedzeniami, generačnej obnovy a spracovania potravín, spolufinancované Kohéznu politikou s cieľom kompenzovať náklady inflácie. Bez nezávislého druhého piliera bude technologický rozvoj poľnohospodárskych podnikov v regióne výrazne obmedzený.

4. Od „podpory príjmu“ k „odmeňovaniu za potravinovú bezpečnosť“

Účastníci vyzývajú k prechodu od naratívu „sociálnej podpory“ k stabilnej základnej platbe, chápanej ako skutočná odmena za zabezpečenie potravinovej suverenity Európy pri splnení najvyšších výrobných noriem na svete. Akákoľvek intervencia musí zahŕňať finančnú motivačnú zložku – poľnohospodári musia mať možnosť generovať príjem z implementácie ekologických postupov, a nie len dostávať náhradu za vzniknuté náklady.

5. Odmietnutie povinného stropovania priamych platieb

Vzhľadom na rôznorodé poľnohospodárske štruktúry v krajinách V4+ sa účastníci zasadujú proti povinnej degresivite a stropovaniu priamych platieb. Nástroje, ako je redistribučná platba, by mali zostať dobrovoľnou voľbou členských štátov, prispôsobenou ich národným špecifikám, a nie povinným paušálnym mechanizmom, ktorý oslabuje efektívnosť výroby.

6. Dobrovoľnosť namiesto povinnosti (odstránenie zásady „významne nepoškodzovať“ a nadmernej kondicionality)

- Nesúhlas s princípom DNSH: Účastníci sa stavajú proti zavedeniu zásady „významne nepoškodzovať“ (DNSH), ktorá vytvára ďalšiu byrokratickú prekážku pre investície do poľnohospodárstva.
- Reforma článku 3: Namiesto prísnych povinných postupov (príloha I) by EÚ mala navrhnúť katalóg dobrovoľných opatrení, ktoré by poľnohospodárom umožnili vybrať si tie, ktoré najlepšie vyhovujú pôdnym a klimatickým podmienkam ich regiónov.
- Sociálna kondicionalita: Účastníci vyzývajú na odstránenie sociálnej kondicionality z SPP. Otázky pracovného práva by mali riešiť špecializované kontrolné orgány, a nie systémy poľnohospodárskych platieb.

7. Skutočná podpora chovu hospodárskych zvierat a ekologického poľnohospodárstva

Účastníci odmietajú povinné „transformačné plány“ a reštriktívne opatrenia zamerané na chov hospodárskych zvierat, ako sú opatrenia navrhované v rámci smernice o priemyselných emisiách (IED). Namiesto penalizovania poľnohospodárov by EÚ mala ponúknuť ekonomicky životaschopné stimuly na podporu extenzifikácie a zlepšenia welfare zvierat, bez toho, aby to viedlo k likvidácii chovu hospodárskych zvierat v regióne.

8. Zjednodušenie definície pojmu „aktívny poľnohospodár“

Štatút aktívneho poľnohospodára by mal byť založený na jednoduchom kritériu skutočného využívania poľnohospodárskej pôdy. Účastníci odmietajú pokusy zaviesť hodnotenie majetku, testy príjmov alebo vekové obmedzenia, ktoré vytvárajú dodatočné administratívne prekážky a diskriminujú diverzifikované poľnohospodárske činnosti.

Obchodné vzťahy EÚ s tretími krajinami

Účastníci vyjadrili vážne obavy v súvislosti s prebiehajúcou liberalizáciou obchodu s tretími krajinami, ktorá prebieha za podmienok zrejmej asymetrie v požiadavkách na výrobu. Zdôraznili, že otvorenie trhu EÚ pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky vyrobené v súlade s normami, ktoré sú nižšie ako normy platné v Európskej únii, predstavuje priamu hrozbu pre bezpečnosť spotrebiteľov a konkurencieschopnosť európskeho poľnohospodárstva.

Účastníci vyjadrili nesúhlas s obchodnou dohodou medzi EÚ a Mercosur, napriek rozsiahlym protestom poľnohospodárov a jasným signálom, ktoré naznačujú jej potenciálne negatívny vplyv na spotrebiteľov aj poľnohospodárov v EÚ.

Účastníci stretnutia z krajín V4+ vyjadrili obavy z otvorenia trhu EÚ pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky z Ukrajiny, ktoré nespĺňajú normy EÚ.

Zároveň privítali rozhodnutie Európskeho parlamentu prijať uznesenie, ktorým sa dohoda medzi EÚ a Mercosurom postúpi Súdnemu dvoru Európskej únie. To sa považuje za nevyhnutný krok na overenie, či navrhované ustanovenia sú v súlade s normami EÚ v oblasti ochrany životného prostredia a spotrebiteľov.

Účastníci vzali na vedomie správy o pokroku v rokovaní o dohode o voľnom obchode medzi EÚ a Indiou. Ocenili úsilie Európskej komisie otvoriť nové trhy pre potravinárske výrobky z EÚ, čo môže predstavovať príležitosť pre niektorých výrobcov a družstvá. Zdôraznili však, že konečné ustanovenia dohody budú preskúmané s najväčšou pozornosťou, najmä so zreteľom na regionálnu potravinovú bezpečnosť a stabilitu príjmov poľnohospodárov.

V kontexte pretrvávajúcej geopolitickej nestability na východných hraniciach EÚ a meniacich sa obchodných vzťahov s transatlantickými partnermi účastníci upozornili na rastúcu asymetriu podmienok prístupu na trh. Protekcionistické opatrenia uplatňované niektorými externými partnermi v kombinácii s liberálnym prístupom na trh EÚ môžu predstavovať neprimeranú záťaž pre európskych poľnohospodárov.

Účastníci stretnutia zdôraznili, že východné členské štáty EÚ susediace s Ruskom a Bieloruskom v dôsledku geopolitických rozhodnutí stratili svoje tradičné exportné trhy a prechádzajú dlhodobou hospodárskou transformáciou. V dôsledku toho ich poľnohospodárske odvetvia čelia neprimeranej záťaži a zvýšenému riziku, že sa stanú okrajovou „provinciou“ Európskej únie, pokiaľ im nebude poskytnutá cielená a posilnená podpora v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Spolupráca poľnohospodárskych organizácií V4+ na európskej úrovni

Predstavitelia krajín V4+ zdôraznili potrebu úzkej spolupráce v rámci štruktúr COPA-COGECA, ktorá ako kľúčový partner sociálneho dialógu zastupuje záujmy poľnohospodárov na úrovni Európskej únie. Koordinácia spoločných akcií, vrátane tých, ktoré sa uskutočnili 18. decembra 2025 v Bruseli a 20. januára 2026 v Štrasburgu, dokazuje, že jednotný, spoločný hlas našich organizácií umožňuje skutočný vplyv na legislatívny program EÚ.

Vzhľadom na vážne obavy o budúcnosť poľnohospodárskeho sektora a prebiehajúce rokovania o viacročnom finančnom rámci na roky 2028 - 2034 a spoločnej poľnohospodárskej politike na rovnaké obdobie vyzývame predsedov vlád našich krajín, aby tieto požiadavky podporili na nadchádzajúcom zasadnutí Európskej rady 19. - 20. marca.

Zároveň vyzývame COPA-COGECA, aby povzbudila svoje členské organizácie k podpore týchto požiadaviek a aby požiadala príslušné hlavy štátov a vlád, aby na zasadnutí Európskej rady vyjadrili jasnú podporu európskym poľnohospodárom a ich obavám.

Účastníci sa zaviazali ďalej konsolidovať svoje spoločné úsilie s cieľom zabezpečiť, aby Európska komisia považovala za priority požiadavky týkajúce sa ochrany príjmov poľnohospodárov, zjednodušenia administratívnej záťaže a spravodlivej transformácie v oblasti klímy. Iba silná a koordinovaná prítomnosť v rámci európskych štruktúr môže zaručiť, že hlas miliónov poľnohospodárov z našich krajín bude plne vypočutý a náležite zohľadnený v konečných legislatívnych návrhoch.

Účastníci sa dohodli, že ďalšie spoločné zasadnutie poľnohospodárskych komôr krajín Vyšehradskej skupiny sa uskutoční v Českej republike v máji 2026.

Toto komuniké bolo vyhotovené v šiestich vyhotoveniach, po jednom pre každú delegáciu. Kópia komuniké bude zaslaná Európskej komisii a COPA-COGECA.

Dokumenty na stiahnutie

- [Komuniké V4 február 2026](#) (0.14 MB, DOCX)